

Beslenme Süreci Anne Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beslenme Süreci Anne Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17597>

Özet

Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ), annelerin çocuklarının beslenme süreçlerine yönelik duygusal tepkilerini, tutumları ve algılanan zorlukları psikometrik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçeğin geliştirilmesi, **geçerlik** ve **güvenirlilik** çalışmaları 2018 yılında Habibe Dilsiz ve İbrahim Dağ tarafından tamamlanmıştır. Bu ölçek, beslenme eylemi sırasında annenin yaşadığı stresi, yorgunluğu ve çocuğun yeme davranışlarına karşı geliştirdiği tepkileri değerlendirerek, anne-çocuk ilişkisinin bu kritik alanındaki sorunlu örüntüleri tespit etmeyi hedefler. BSATÖ, özellikle çocuklarda görülen yeme zorlukları bakımında, annenin psikolojik durumunu ve ebeveynlik tutumları ölçmek için değerli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Anne tutumları, Beslenme Süreci, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geliştirme, Yemek Seçimi, Ebeveyn Stresi, Çocuk Sağlığı.

Yazarlar

Habibe Dilsiz, İbrahim Dağ.

Amaç

BSATÖ'nün temel amacı, annelerin çocuklarının beslenme sürecine ilişkin gösterdikleri duygusal ve davranışsal tepkileri, tutumları ve algılanan zorlukları standart bir biçimde ölçmektir. Ölçek, annelerin beslenme saatlerinde hissettikleri **yeterlilik**, sabır düzeyi ve çocuğun yemek seçme davranışlarına karşı gösterdikleri tahammül gibi değişkenleri nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Bu ölçek, özellikle klinik ortamlarda çocuklarda görülen yeme sorunlarının temelinde yatan ebeveyn faktörlerini anlamak için kritik bir araçtır. Elde edilen veriler, beslenme danışmanlığı veya ebeveyn eğitim programlarının geliştirilmesi için bir şekilde planlanmasına ve uygulanmasına rehberlik etmek üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, **Beslenme Süreci Anne Tutumları** (BSATÖ) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, annenin yemek saatleri sırasında hissettiği kişisel yeterlilik, sabır düzeyi, çocuğun yeme davranışlarına karşı gösterdiği tahammül ve çocuğun beslenmesine dair kaygılarını kapsar.

BSATÖ, annenin beslenme eylemini bir görev, bir mücadele alanı veya yüksek düzeyde bir **stres kaynağı** olarak algılayıp algılamadığını belirlemeye odaklanır. Ölçek maddeleri, annenin

beslenme sürecindeki duygusal yorgunluğunu ve çocuğunun yetersiz yediği algısıyla ilişkili olumsuz duygusal tepkilerini saptamaya yöneliktir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliği, geliştirme aşamasında kapsamlı **psikometrik** analizlerle incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, verilerin faktör analizi için uygunluğunu test eden **Bartlett Küresellik Testi** sonuçlarına göre elde edilen ki-kare değerinin manidar olduğu görülmüştür ($\chi^2(2346) = 37057.981; p < 0.01$).

Bu istatistiksel sonuç, ölçek maddeleri arasında yeterli korelasyonun bulunduğunu ve verilerin faktörleştirilmeye uygun olduğunu göstermektedir. Ölçeğin yapı geçerliği, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu destekleyen güçlü bulgular sunmuştur.

Güvenirlilik

BSATÖ'nün iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık düzeyi yüksek bulunmuştur. Ölçeğe ait hesaplanan **iç tutarlılık** katsayısı olan **Cronbach Alpha** değeri 0.91'dir; bu, ölçeğin maddeleri arasındaki tutarlılığın mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin **test-tekrar test güvenirlilik** katsayısı 0.94 olarak raporlanmıştır, bu da ölçeğin zamana karşı kararlılığının oldukça yüksek olduğunu işaret eder. Madde ayrım gücünü incelemek amacıyla yapılan alt-üst %27'lik grup ortalamaları arasındaki farkın $p < 0,001$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir, bu da ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıya bağlı olarak bir şekilde ayırt edilebilirliğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla geliştirilmiş istatistiksel tekniklerden biri olan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA, ölçek geliştirme çalışmalarında teorik modelin ampirik verilerle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için hayati öneme sahiptir.

DFA sonuçları, ölçeğin önceden belirlenen teorik yapısını veriler tarafından doğrulandığını göstermiştir. Bu durum, BSATÖ'nün ölçmeyi amaçladığı **psikolojik yapıyı** tutarlı ve geçerli bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Hiçbir zaman 1, Her zaman 5)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon: Anneler

Yaş Grubu: Çocukları beslenme çağında olan anneler

Popülasyon Detayları: Beslenme sürecinde zorluk yaşayan veya yaşamayan, çocuk sahibi anneler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Anne-Çocuk ilişkisi, Yeme Davranışı, Güvenirlilik, Faktör Analizi, Ebeveynlik Tutumları, Beslenme Zorlukları.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Habibe Dilsiz

Yazar ORCID Tanımlama ID'si: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yazma Adresi: habibedilsiz@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar (Habibe Dilsiz) ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Dilsiz, H., ve Dağ, ?. (2018). Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ): geliştirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 1, 9.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [beslenme-sureci-anne-tutumlari-olcegi-toad.pdf](#)

Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde

değiştirilmemiştir.

Öğün sırasında veya sonunda kendimi yorgun hissedirim.

Öğün sırasında çocuğuma karşı tahammülüm düşer.

Çocuğum yeterince yemediğinde kendimi kötü hissedirim.

Çocuğumun yemek seçmesi beni üzer.

ARABPSYCHOLOGY.COM